

TARTU ÜLIKOOL

Kuidas olla targalt nähtav?

Kohtuvõimu võimalused ja riskid sotsiaalmeedias

Maria Murumaa-Mengel
Meediauuringute kaasprofessor
maria.murumaa@ut.ee

TARTU ÜLIKOOL

**Olen teemat uurinud
akadeemiliselt:**

From Civil Inattention to Digital Activism: Audience Literacies Within the Social Media Literacies Framework

Chapter | First Online: 01 October 2025
pp 113–133 | [Cite this chapter](#)

Maria Murumaa-Mengel & Maia Klaassen

Misogynist content exposé pages on Instagram: Five types of shamings, moderators and audience members

Students on a Social Media ‘Detox’: Disrupting the Everyday Practices of Social Media Use

Krista Lepik and Maria Murumaa-Mengel
University of Tartu, Tartu, Estonia

How Do You Imagine Information Disorder? Exploration of Online Focus Groups and Creative Tasks for Concretizing Imaginaries

Commentary: Who Are You When the Hot War Strikes? A Teacher? A Youth Researcher? An Activist? A Scared Human?

[Maria Murumaa-Mengel](#)

[Journal of Applied Youth Studies](#) (2023) | [Cite this article](#)

[Metrics](#)

Riigi toimimiseks vajalik infovastupidavus ei teki iseenesest

09. juuni 2025 | [Fookus](#) | [RiTo nr 51, 2025](#) |

13

FROM FANS TO FOLLOWERS TO ANTI-FANS

Young Online Audiences of Microcelebrities

Maria Murumaa-Mengel and Andra Siibak

Estonian Male Journalists’ Experiences with Abusive Online Communication

Maria M

e established
than their ma
nces with abu

The information resilience necessary for the functioning of the state does not arise by itself

MARIA MURUMAA-MENGEL
Associate Professor of Media Studies at the University of Tartu, Media Competence Expert, Baltic Centre for Combating Information Disorders (BECID)
INGER KLESMENT
Media Competence Specialist at the Baltic Centre for Combating Information Disorders (BECID)

Mainstreaming the manosphere: discourses of contemporary masculinity among Estonian manfluencers

[Kaarel Lott](#) , [Maria Murumaa-Mengel](#) & [Raili Marling](#)

Maria, how do you know?

MARIA MURUMAA-MENGEL - ANDRA SIIBAK*

COMPELLED TO BE AN OUTSIDER: HOW STUDENTS ON A SOCIAL MEDIA DETOX SELF-CONSTRUCT THEIR GENERATION

Who is worthy of help?
Constructing the stereotype of the “ideal victim” of child sexual abuse

4.3

Social media use and mental health

DMITRI ROZGONJUK, KARIN TÄHT, RASMUS SINIVEE AND MARIA MURUMAA-MENGEL

‘Recreational shaming groups of Facebook: Content, rules and modministrators’ perspectives’

Maria Murumaa-Mengel
University of Tartu, Estonia

Kaarel Lott
University of Tartu, Estonia

Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies
2023, Vol. 0(0) 1–18
© The Author(s) 2023

Article reuse guidelines:
[sagepub.com/journals-permissions](https://www.sagepub.com/journals-permissions)

JOURNAL OF MEDIA LITERACY EDUCATION

Home > JMLE > Vol. 16 > Iss. 2 (2024)

Social media microinterventions: Testing information activism as a media and information literacy tool

[Maia Klaassen](#), [University of Tartu, Estonia](#)
[Maria Murumaa-Mengel](#), [University of Tartu, Estonia](#)
[Marju Himma](#), [University of Tartu, Estonia](#)

[Follow](#)
[Follow](#)
[Follow](#)

**Katsetan akadeemilisi
teadmisi omal nahal
praktikas:**

Maria Murumaa-Mengel

maria.murumaa.mengel

Maria Murumaa-Mengel

Media researcher and educator, associate professor of media studies at Uni Tartu. More info on other platforms, find me on ResearchGate, Facebook, YouTube, Spotify, Bluesky, etc.

Estonia · [Contact info](#)

500+ connections

University of Tartu

Tartu Ülikool

Maria

@mariamurumaa

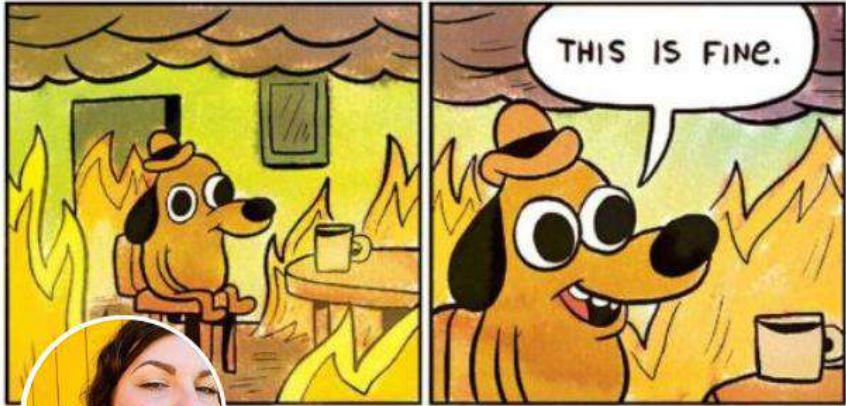
Siit leiab kõiki

Subscribe

Home

Videos

Playlists

Maria Murumaa-Mengel

Maria Murumaa-Mengel

PhD (media and communication) · Associate Professor of Media Studies

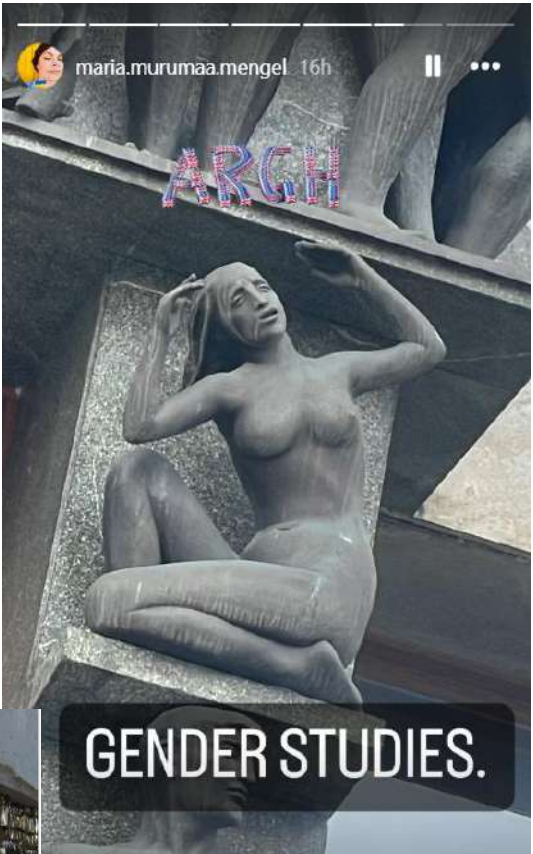
Institution and department

University of Tartu · Institute of Social Studies

Skills

Teaching and Learning · E-Learning · Collaborative Learning + 5 others

Mis/dis/malinfo

57:52

Info Disorders: Misinformation, Disinformation and Malinformation.

55 views · 6 days ago

Interpersoonalne metafunktsioon

1. Tegelaste ja vaataja suhe

- Interaktsioon, kontakt
 - Näidamine – tegelaste vastastikune
 - Pakkumine – tegelaste ei vasta otsa
- Sotsiaalne kaugus
 - Lähedane – suutlik
 - Keskmine, sotsiaalne – keskmine plaan
 - Kaugus, impersonaalne – väike plaan

Maria Murumaa-Mengel

PhD (media and communication) · Associate Professor of Media Studies at University of Tartu

Estonia · [Website](#)

Current activity

Google Scholar

Maria Murumaa-Mengel

Associate Professor of Media Studies

University of Tartu

Verified email at ut.ee

digital media literacies · influencers · online risks · youth · creative research methods

Edit Profile

Maria Murumaa-Mengel

@mariamurmen.bsky.social

527 followers 149 following 172 posts

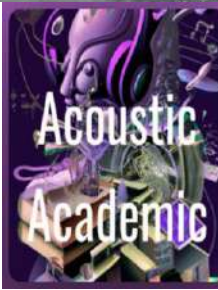
Media educator and researcher. I am involved in research focusing mainly on people's (non-)use of social media, different literacies (e.g. digital, MIL) and various online risks (e.g. gendered online hate, online shaming). Спавя Україні!

Dialogia

Saatejuht Maria Murumaa-Mengel räägib inimestega, kes uurivad inimesi ehk Tartu Ülikooli sotsiaalteadlastega

Dialogia podcast

Acoustic Academic

Podcast

Acoustic Academic: Sonic Stories from Social Sciences

Maria Murumaa-Mengel

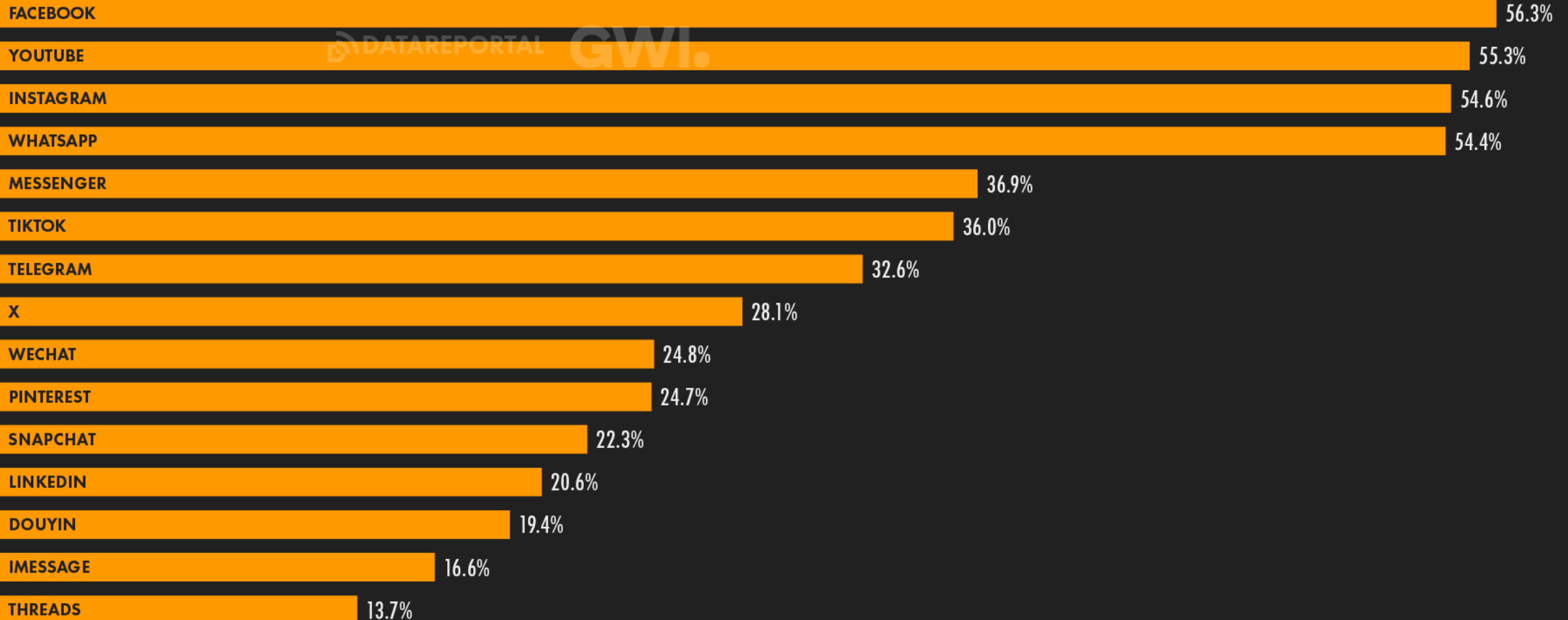
APR
2026

SELF-DECLARED PLATFORM USE

PERCENTAGE OF INTERNET USERS AGED 16+ WHO SAY THAT THEY USED THE RESPECTIVE PLATFORM AT LEAST ONCE WITHIN THE PAST MONTH

DATA REPORTAL GWI.

Mõned aluspõhimõtted

Demokraatias toimivad jõustruktuurid tõhusalt ainult siis, kui avalikkus neid usaldab ja neid legitiimseks peab (Reinsch ja Xiu, 2025; Bradford ja Jackson, 2024).

Authority-to-Citizen (A2C) kommunikatsiooni puhul oluline (Okwir, 2025; Kagaba, 2025, Smyth, 2021; Andone & Leone, 2022):

- mitmekanaliline kommunikatsioon
- läbipaistvus aitab „sillata lõhet õigusekspertide ja avalikkuse vahel“ ning tugevdab nii usaldust kui legitiimsust
- selgus ja mõistetavus, järjepidevus oluline, legitiimsus põhineb pikaajalisel hajusal usaldusel

Veel põhieeldusi

Meediastunud maailm: organisatsioonid kohandumine meedia- ja platvormiloogikaga: ntks traditsioonilised pressiteated lühendatakse, visuaalset materjali kasutatakse rohkem, tekivad korduvad rubriigid ja mustrid ning kommunikatsiooni tehakse vastavalt platvormi eripäradele (Couldry & Hepp, 2013; Fernandez et al., 2017).

Sõnumi kujundus, ajastus ja kordus muutunud osaks organisatsiooni igapäevases planeerimisest ning kommunikatsioon nõuab järjest enam teadlikku formaadi- ja ajastamise valikut.

„Meediakohtunikud“?

„Sotsiaalmeediakohtunikud“?

Suunamudijad ehk influencerid on rohkem kui 20 aasta jooksul välja töötanud ja professionaalselt kujundanud arvukaid strateegiaid, mille abil sotsiaalmeediaplatformidel nähtavust suurendada (Bishop, 2023).

Neid strateegiaid on hakanud kasutama ka teiste elualade töötajad, kes on üle võtnud mõjuisikute tegutsemise loogika – seda nähtust nimetatakse mõjuisikustumiseks (inglise keeles *influencer creep*) (Bishop, 2023; Jundas, 2026).

Andra Jundas

Politseinike kogemused sotsiaalmeedias tööalase sisu loomisega:

väljakutsed ja võimalused

Magistritöö

Triinu Ress

Tervisevaldkonna eksperdid sisuloojatena: motivatsioon ja strateegiad sotsiaalmeediasse sisu loomiseks ning oma sisuloome tajutav mõju

Bakalaureusetöö

Agneta Pukk

Tähelepanu püüdmise ja hoidmise strateegiate kasutamine haridusvaldkonnas: õpetajate kogemused sotsiaalmeediasse sisu loomisel

Bakalaureusetöö

Influencing security politics and war:
how security influencers use social
media in times of crisis

Anastasia Isabella Poole
Maria Murumaa-Mengel
Siiri Aas

Eesti naissoost poliitikute kogemused sotsiaalmeedias tööalase sisu loomisega: väljakutsed ja võimalused

Bakalaureusetöö

Joonatan Johanson

Eesti muusikute sotsiaalmeedia sisuloome tööpraktikad

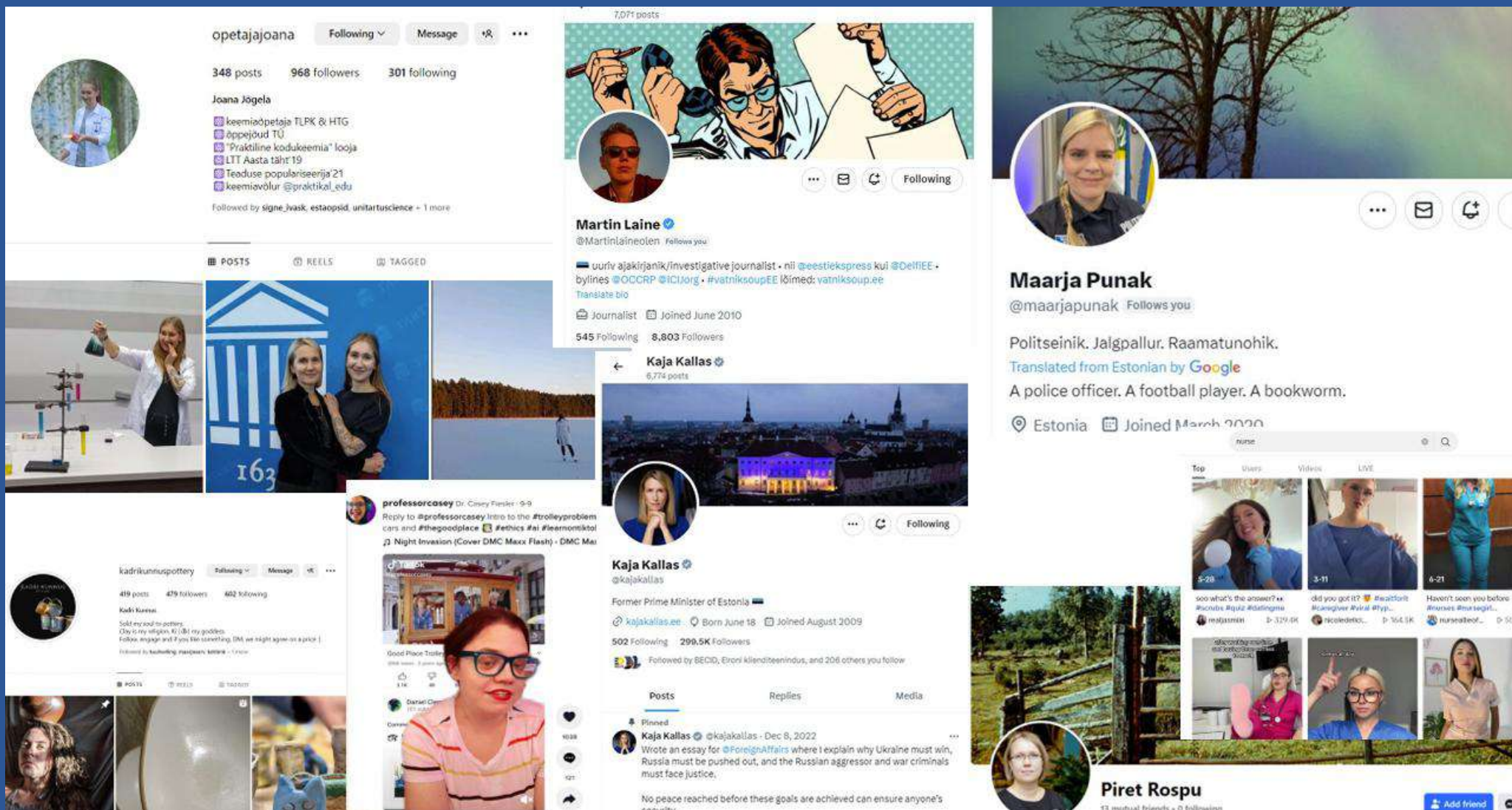
Bakalaureusetöö

Carine Jessica Kostla

Eesti kodanikualgatuste esindajate arusaamad veebiaktivismist ja släktivismist

Magistritöö

***Influencer creep* (Bishop 2023)** **influencerite tegutsemisloogika ülekanne muudesse sektoritesse**

Kolm peamist strateegiat

Enesebrändingu võtete rakendamine:

Iseenda rõhutamine ja keskmesse asetamine

Regulaarne postitamine ja sisulooime, erinevatel platvormidel

Emotsioonipõhine ja kergemas toonis, lihtsa ligipääsetavusega sisu

Visuaalide olulisus!

...

Optimeerimine:

Algoritmiide tööpõhimõtete rakendamine oma sisu levitamiseks

Planeeritud sisu levitamine, kavandatud ja ajaplaaniga

Trendidega kursis olemine

...

“Autentne” mina sotsiaalmeediaplatvormidel:

Siiras ja avatud

Kalibreeritud amatörisim

Dialoogilisus

...

Kohtunikud on erilised 😊

Inimene, institutsioon või suisa riik?

Tasakaalu otsimine: oma sõnavabadus/huumor/emotsioonid vs eetiline kohustus jääda erapooletuks, sõltumatuks ning säilitada kohtu väärikus (Awan, 2026; Foster, 2017; UNODC, 2020).

Pooleli olevate kohtuasjade kommenteerimise keeld?

Keda võtta „sõbraks“?

Kohtuväline suhtlus rikub ausa kohtupidamise reegleid?

Kuna sotsiaalmeedia postitused on kergesti salvestatavad, peavad kohtunikud eeldama, et kogu nende veebitegevus on avalik ja uurimise all.

Aga some on ju ainult läbu ja jobud!!!

Jah, mõnikord (sageli!) tundub tõesti nii.

Meenutuseks veebruarikuust:

Neegrid v

Mis ma tahan v

Sind sul suured rissid 😊

Tissid

Kao minema

Mine otsi neegri munn ja löö pea
ära lohh

Koos muudame maailma paremaks
28 m · 🌐

Palun hoia me
kommentaare
lugupidavad ja viisakad!

Aitäh

Like Comment Share

27

Most relevant

Jüri Kossinski
Mine vittu
3 m Like Reply

Lea Ahli
Mõttetu eit!!!!...kakajunni näoga

hyppa putsi
3:11 PM · Mar 2, 2023 · 416 Views

-

Ainar Vaguli
👉 Kus see Löbumaja avatakse...
3m Like Reply
-

Grant Miller
Jubedad nuustikud.
46m Like Reply
-

Rein U. Wadder Top contributor
👉 [Grant Miller](#) kõõma paradiis ehk
vigased pruudid beeta meestele
16m Like Reply
-

Raul Laasi
Ära süstitud!
43m Like Reply
-

Velvo Kukk
Kimäärid
2m Like Reply
- milline on üks õige suur ja jäme
mun
- Pauku saad nagu preemiat

Toomas
@Toomas1373471
Follow

Kuule jObikott, loe edasi! Ma vastasin selle eide
postitusele sarkastiliselt! See eit väitis et naiste aju
lakkab funktsioneerimast kui nad sattuvad
juhtivale kohale tööle! Nii et käi putsi lohh

[Translate post](#)
21:23 · 12.08.2024 From Earth · 6 Views

Kalle Grünthal
3h · 🌐

NONII EESTIMAA PÄRDIKUD, PANGE OMA PERSE
SÜSTIMISEKS VALMIS

PEPUD PUNNI SELTSIMEHED PÄRDIKUD!

wanna fuck? 😊

kesklinn

kohe

sul on kindlasti kena vitt

mul on munn kivikõva, kirjuta
lihtsalt ok ja ma seletan kuidas
kokku saame

Alustasin robustselt et su
tähelepanu saada

Millised on S
minust

gustav
@gustavvalmet

Käi vittu libu

6:07 PM · Oct 15, 2014 from Tallinn, Estonia

Andres Rannamäe

Seda Desireed tuleks keppida nagu
rahwawainlast ehk pörutab ajud paika.
Olen Mees ja kepin kõiki piigasid vanuses
16-60 ja annan suhu ka kui piiga maiustada
soovib ja mitte ükski naisterahvas ei tule
mulle seda ette heitma, muidu saab ka mu
riista tunda

9 m Like Reply

Piret Ronimois

Ma olen nii endast väljas, et lähaksin
esimesele ettejuhtuvale pedele kallale!
Ja proovigu mind nüüd mõni blokkima
või vangi panna! PEDED, HOIDKE
MINUST EEMALE, VÕI MUIDU MA
OMA TEGUDE EEST EI VASTUTA!

see pole enam normaalne
palun jäta mind rahule ma olen alles 13 ja sina 22

sina ei ütle midagi ma keppin su läbi kuradi libu
ma tean küll kus sa elad tra

lits oled

shaveiksin su pea täiesti ära

nii hot oleks siis

kui sa disgusting välja näed

😊

päris tõsiselt rääkides mul fetish
koledate naiste suhtes

rn imo sa liiga hea valimusega

ja ma paneks vaglad su pussy sisse et
see madanema laheks:))

+ sunniks sind elusaid vaglasid sööma,
see oleks nii hott

motlen seda koike tosiselt

<https://thisvid.com/videos/maggots-inside-wet-pussy/>

ma usun sa void koike seda naljana v
hujamisena votta, esp kuna kirjutat nii
hilla aga ei, need on mu fetishid ja
aine ka nende vastu huvi

<https://thenoisyroom.com/>

The Bar

Here is the simplest version of the problem. Imagine walking into a bar with a hundred people inside.

Three of them are shouting — about politics, about each other, about whatever gets a reaction. The other ninety-seven are talking at a normal volume. But there's a bouncer at the door, and he gets paid by the minute you spend staring. So he's wired the three loudest people into the sound system and turned it all the way up.

The Majority Goes Silent

When the majority of people looks at the feed and assumes they're outnumbered, people will often self-censor.³ The dynamic replicates on social media¹⁷ — fear of social isolation suppresses opinion expression on platforms where it's perceived to be unwelcome. They go quiet, or they leave a platform entirely. They cede the space to users with more extreme politics.

The Loud Minority Thinks It's the Majority

The minority who aggressively post end up with their own distortion — believing they are part of the majority.⁵

A study of 17 extremist forums found the same pattern: the more someone posted, the more they believed the public agreed with them. More engaged participation bred false consensus.

Everyone Gets Each Other Wrong

Both sides develop wildly inaccurate beliefs about who the other side actually is.⁶ See how some of your own beliefs line up:

What percentage of **Democratic supporters** do you think are LGBTQ?

Lock in my guess

Modereerida!

Selged reeglid välja kirjutatud ja aeg-ajalt meelde tuletatud

Rünnakute puhul – mida seadused võimaldavad? Mis puudu on?

Sõbrad appi – nii planeerimisfaasis kui „põllul“.

Fortunately, there's some good evidence showing how it can be fixed.

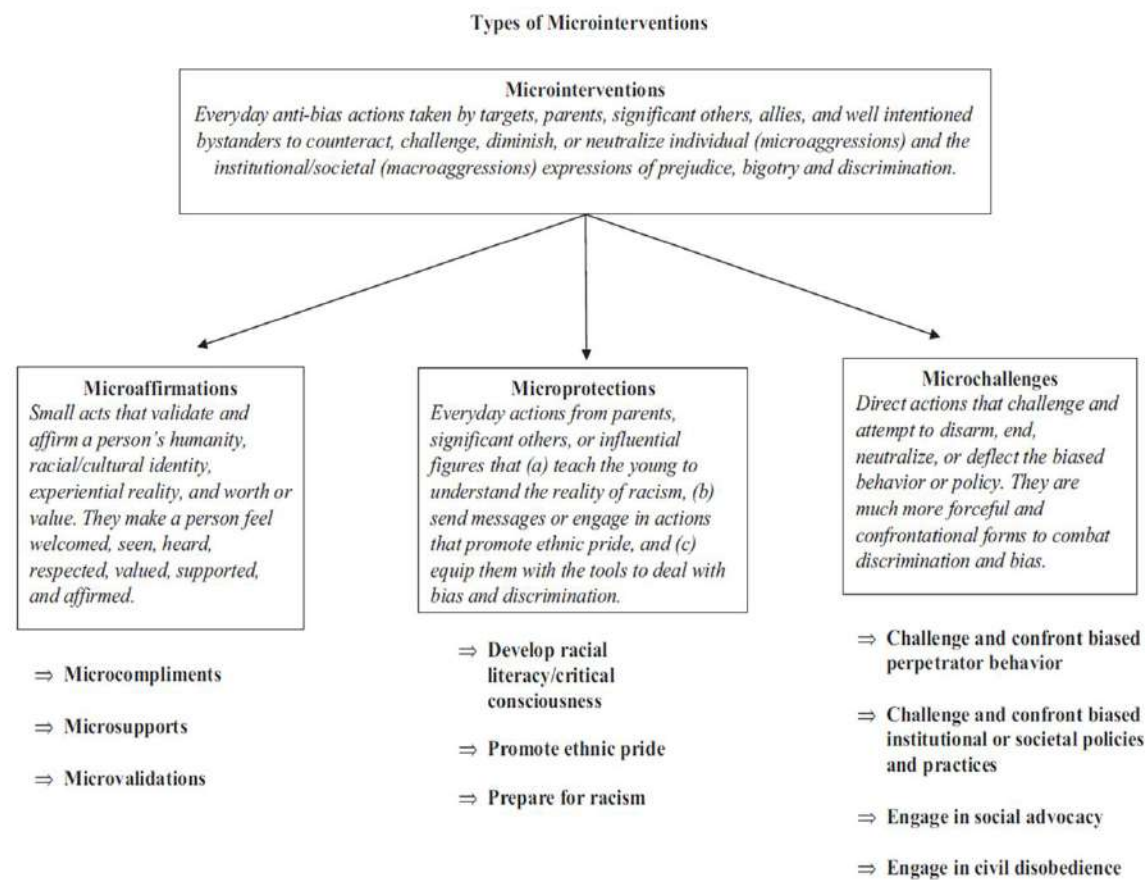
Multiple studies show that when misperceptions are corrected in a public way, hostility drops. Mernyk et al. found that a single correction reduced partisan hostility for a full month.⁷ Lee et al. found that correcting overestimates of toxic users improved how people felt about their country and each other.¹

Mikrosekkumised (Klaassen et al, 2024; Sue et al, 2020)

Mikrokinnitused: mikrokomplimendid, mikrotoetused ja mikrovalidatsioonid

Mikrokaitised: kahjulike skriptide ülekirjutamine, teadlikkuse tõstmine, “koleda maailma” tõsiasjadega harjutamine

Mikrovaidlustamised: kahjulikke ja kallutatud arvamus/praktikaid levitavate inimeste/institutsioonide tegevuse vaidlustamine ja vastustamine.

Väiksed teod, seljad kokku!

